

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕЛЕСКОПІЧНИХ НЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Антіпова А. Ю.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – д-р філол. наук, професор Швачко С. О.

Питання адекватної передачі телескопічних одиниць під час перекладу є актуальним. Телескопія як спосіб породження структурно і семантично неординарних лексем (нових номінативних одиниць [2]) визнається способом словотвору англійської мови, що завдає труднощів перекладачеві. Під час роботи з телескопічною одиницею перекладач повинен задіяти цілий ряд професійних компетенцій, умінь та навичок з ідентифікації одиниць у тексті перекладу. Телескопічні одиниці та певні неологізми є складними словами для перекладу, оскільки знайти ці слова в словниках в більшості випадків практично неможливо.

Основною проблемою перекладу телескопічних одиниць є з'ясування значення нового слова. Дуже часто трапляється так, що певні неологізми в англо-українському словнику просто відсутні. Перекладачі змушені з'ясувати значення слова з контексту. Іноді також слід враховувати історію виникнення нового слова та асоціації, пов'язані з ним. Для з'ясування значення телескопізма слід звертати увагу на його структуру, оскільки нові слова зазвичай створюються на основі вже існуючих слів.

Щодо перекладу телескопічних одиниць, то, як зазначають вчені, спеціальних прийомів перекладу не існує. Нерідко, коли еквівалент перекладу відсутній, і тому для відтворення телескопізмів англійської

мови українською використовують ряд прийомів. Це можуть бути транскрибування і транслітерація. Прикладом транскрибування може слугувати слово *brunch* < *breakfast* + *lunch*, що перекладається як *бранч* (прийом їжі, що об'єднує сніданок та обід). До цих прийомів ще можна віднести калькування, описовий переклад, а також відтворення лексеми за аналогічною словотворчою моделлю. Спосіб транскрипції або транслітерації застосовується до запозичених телескопічних одиниць. Наприклад: *Microsoft* < *microcomputer* + *software*. Очевидно, що в даному випадку від перекладача вимагається застосування всебічних загальнонаукових та лінгвокраїнознавчих знань. Деякі телескопізми англійської мови можуть передаватися за допомогою калькування. Вибір транскодування або калькування часто задається словником, однак існує багато випадків, що вимагають самостійного рішення від перекладача, які пов'язані з рідкісними географічними назвами, історико-культурними іменами, новими термінами.

Тобто, основна проблема перекладача полягає у передачі неологізмів, що не мають відповідностей в словниках. Щоб перекласти англійський неологізм можна підібрати функціональний аналог, який вирішить проблему адекватності перекладу, оскільки передає закладений в англійському неологізмі сенс. Також можна використовувати описовий переклад, який, незважаючи на певну громіздкість, повною мірою розкриває значення одиниці, яку перекладають.

Переклад низки неологізмів здійснюється в декілька етапів. На першому нам необхідно визначити, від якого слова був утворений другий компонент неологізму. На наступному етапі відбувається

безпосередньо переклад та прийняття рішення щодо вибору способу перекладу даного слова.

Отже, основна складність у перекладі неологізмів полягає у з'ясуванні значення нового слова. По-перше, потрібно спробувати з'ясувати значення неологізму (застосувати словник; усвідомити значення неологізму з контексту; проаналізувати структури неологізму для з'ясування його значення, так як нові слова утворюються на базі вже існуючих слів і морфем). По-друге, перевірити запропонований варіант на можливе використання іншими перекладачами, авторами. Така перевірка можлива в будь-якому інтернет-пошукачу.

Спеціальних прийомів перекладу неологізмів не існує. Особливості перекладу кожного нового слова залежать від того, до якого типу слів воно належить (терміни, назви, синоніми до слів, які вже мають відповідності в мові, і т. д.) [1]. Телескопічні неологізми виражають різні поняття і явища сучасного світу в галузі науки, техніки, політики, соціальних явищ, космічних досліджень, транспорту, мистецтва, авіації, побуту, телебачення. Словотвірні неологізми є однією з груп нових номінативних одиниць [3], які служать для найменування нових чи, ще не названих понять, реалій.

1. Погоріла А. І., Тимчук О. Т. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка «Young Scientist» № 3.1 (55.1) March, 2018 С. 143 – 146.
2. Швачко С. О. Об'єкти перекладознавства: монографія / С. О. Швачко, І. К. Кобякова, Т. О. Анохіна. – Суми: СумДУ, 2019. – 222 с.
3. Кобякова И. К. Введение в сравнительную типологию номинативных и коммуникативных единиц английского, русского и украинского

языков: учеб. пос. / И. К. Кобякова, С. А. Швачко. – Сумы: СумГУ, 2017. – 199 с.

Антіпова, А. Ю. Особливості перекладу телескопічних неологізмів англійської мови [Текст] / А. Ю. Антіпова: наук. кер.: С.О. Швачко // Перекладацькі інновації: матеріали X Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 20 - 21 березня 2020 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. – Суми: СумДУ, 2020. – С. 181 - 183.